

JARNÉ ROZPRÁVKY

NA LÚKE

Bol slnečný deň.

Katka si vzala knižku a vybehla na lúku. A tam – pre krásu tisícich kvetov – na chvíľu pozabudla na učenie a len tak, od samej radosti rozbehla sa medzi kvety. Po chvíli zastala a zohla sa, že si niekoľko kvietkov odtrhne. Ktoré dievčatko by ich krásou odolalo?

Vtom sa kvietky ozvali:

– Máš nás rado, dievčatko?

– Oj, a ako veľmi.

– Netrhaj nás teda. My nerastíme a nekvitneme iba pre teba. Chceme ešte žiť a tešiť sa z jasného slnka, tak ako sa ty tešíš z nás. Ako sme potešili teba, chceme tešiť všetkých ľudí, ktorí tadeto pôjdu. A máš rado med?

– Pravdaže, mám.

– No vidíš. Z čoho by včielky robili med, keby nás nebolo? Sme tu teda nielen pre radosť, ale aj pre úžitok.

Vtedy si Katka všimla aj včielky. Koľko ich len bolo na lúke! A ako usilovne z kvetu na kvet preletovali.

Katka kvietky nežne pohladkala. Sadla si do trávy a roztvorila knihu. *Ján Andel*

TRI MOTÝLE

Bola jar. Vzduch voňal sviežou zeleňou, stromy sa pýšili novými púčikmi a vtáčiky im spievali oslavné piesne.

Nad záhradou plnou farebných kvetov poletovali tri motýle, červený, žltý a biely. Boli to dobrí kamaráti. Páčili sa im všetky kvietky – červené, žlté, biele, ružové i oranžové.

Nemohli sa nasýtiť ich pestrosti. Celý deň sa naháňali medzi nimi a hrali sa na schovávačku.

Zrazu sa slniečko schovalo za oblak. Vzduch sa ochladil a na zem dopadli prvé kvapky dažďa. Kvetinky sa sklonili k zemi a rýchlo pozamykali svoje hlavičky. Kvap – kvap. Drobné kvapky dopadli aj na krídla motýľov. „Zle je!“ vedeli motýle. „Musíme sa rýchlo schovať.“

Prileteli ku kvietku, ktorý bol najbližšie. Bol to červený tulipán. „Dobrý tulipán, červený tulipán, otvor nám, schovaj nás pred dažďom,“ prosili motýle. Tulipán odpovedal: „Ty, červený motýlik, sa môžeš u mňa schovať, lebo si taký istý ako ja. Žltého a bieleho motýľa však dnu nepustím, lebo sú iné.“ „Ach, akože by som mohol opustiť svojich kamarátov? Nie, keď nemôžu oni, nejdem ani ja,“ povedal červený motýlik a odletel s kamarátmi hľadať iný úkryt. Dažďových kvapiek začalo pribúdať. Motýliky už boli úplne premočené.

Prileteli k žltému narcisu. „Dobrý narcis, žltý narcis, pust' nás dnu, schovaj nás pred dažďom,“ prosili motýle. „Teba, žltý motýlik, rád pustím dnu, lebo si taký istý ako ja. Ale červeného a bieleho nepustím, lebo sú iné,“ odvetil žltý narcis. „Ach, ale my sme kamaráti, nechceme sa rozdeliť. Keď nemôžu oni, nejdem ani ja,“ povedal statočne žltý motýlik a odletel s kamarátmi hľadať iný úkryt.

Spustil sa hustý lejak. Motýliky, úplne mokré a uzimené, prileteli k bielej ruži. „Ruža, ruža, biela ruža, otvor nám svoj kalich, schovaj nás úbohých, lebo iste zahynieme, už sme celí premočení a premrznutí,” prosili motýle. „Teba, biely motýlik, rada schovám, lebo si taký istý ako ja,” prehovorila biela ruža, „ale červeného ani žltého nemôžem pustiť dnu, sú iní.” „Nikdy neopustím priateľov v núdzi,” vyhlásil statočne biely motýlik, hoci mu už dochádzal dych a ledva mával mokkými krídelkami.

Slniečko spoza mraku všetko pozorovalo. Uľúostilo sa mu drobných motýlikov a odohnalo mrak. Prestalo pršať a na zem znovu dopadli teplé lúče. Rýchle zohriali skrehnuté telička motýlikov a vysušili ich mokré krídelká. Motýliky pookriali a boli šťastné, že zostali spolu a opäť sa môžu spolu hrať.

JARNÁ KRÁSA

Kde bolo, tam bolo, za horami za dolami, bola jedna chalúpka a v tej chalúpku žil starček. Vlasy mal už celkom biele a chvel sa pri každom pohybe. Sedával pred chalúpkou celkom sám, hľadel do zamrzutej riečky pred sebou a načúval mäkkému zvuku padajúcich vločiek. Tak sa míňal deň za dňom a starcovi postupne ubúdalo síl.

Jedného dňa, bolo to koncom zimy, keď už vzduch nebol až taký mrazivý, zjavil sa pred chalúpkou mladík. Bol vysoký a krásny, mal ružové líca a jagavé oči. Jeho chôdza bola rezká a ľahká. Zaklopal na dvere chalúvky a starcovi otvoril: „Vitaj, synak, pod' dnu, som rád, že ťa vidím. Porozprávaj mi o svojich dobrodružstvách, o zvláštnych krajinách, ktoré si videl. A ja ti porozprávam historky o svojich skvelých skutkoch. Budeme tak zabávať jeden druhého.

Starcovi ponúkol hosťa teplým čajom. Potom si vybral z kožuča zvláštne opracovanú fajku, naplnil ju tabakom a bafkajúc začal rozprávať:

“Som Severák, duch zimy. Dýchnem, a voda prestane tiecť. Všetko sa zmení na ľad. Celú krajinu ozdobím priehľadnou krásou cencúľov.”

“Ja som Vánok, duch jari,” riekol mladík. “Dýchnem a lúky i lesy sa pokryjú kvetmi.”

“Potrasím svojimi vlasmi,” pokračoval starý muž, “a sneh zahalí krajinu. Zo stromov sa stratia aj posledné listy. Vtáci odletia do ďalekých krajín a zvieratá sa predomnou ukryjú hlboko do svojich skrýš.”

“Ja zazvoním svojimi prsteňmi,” odvetil na to mladík, “a na zem spadne teplá spfška jemného dažďa. Kvietky vystrčia hlávky spod zeme, všade sa objaví svieža zelená tráva. Môj hlas privolá vtákov z južných krajín a všade sa rozozvučí ich jasný a veselý štebot. Všade, kam vkročím, počuť krásnu hudbu a celá príroda ožije.”

A kým sa rozprávali, došlo k zázračnej premene. Slnko sa rozžiarilo a nežné teplo sa vkradlo všade navôkol. Severák, duch zimy, stíchol. Hlava mu klesla a sneh z jeho chalúvky sa roztopil. Vánok, duch jari, sa natiahol a rezko vyskočil na nohy. Na streche chalúvky začali spievať vtáci. Ľad sa roztopil a vyslobodená rieka sa veselo hnala vpred.

Severák, duch zimy, sa rozplynul. Tam, kde stál naposledy, našli deti prvé púčiky kvetov – voňavé, nežné a biele – skromnú krásu jari.

Henry R. Schoolcraft, preklad a úprava Soňa Hostová